

RUSYA İLE ENERJİK İLİŞKİLER (SAMİ KOHEN)

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

7 Ağustos 2009 RUSYA Başbakanı Vladimir Putin ☐ Ankara ☐ yaptığı kısa ☐ seyahati imzalanan bir dizi anlaşmayı ve varılan somut sonuçları dikkate alırsak, son zamanlarda yabancı devlet adamlarının Türkiye ziyaretlerinin en verimlisi sayabiliriz. Bu, Türk-Rus ilişkilerinin 2004 ☐ Putin ☐ -o zaman devlet başkanı olarak- Türkiye ziyareti sırasında üzerinde mutabık kalınan ☐ çok boyutlu işbirliği A kavramının kâğıt üstünde kalmadığını ve geniş ölçüde hayata geçirildiğini gösteriyor. İlişkilerin bu noktaya gelmesinde kuşkusuz birçok faktörün katkısı var. Putin ile Başbakan Erdoğan arasındaki kişisel yakınlık bu faktörlerden biri. Ama asıl önemli neden, değişen uluslararası konjonktür çerçevesinde, Ankara ile Moskova ☐ artık eskisi gibi kendilerini birbirine hasım bloklarda görmemesi, aksine, ikili ilişkilerde olduğu kadar, bölgesel ve küresel sorunlarda da çıkarlarını ve görüşlerini birbirine yakın hissetmesidir. Benzer bakış açısı SON birkaç yıl içinde, Ankara ☐ Rusya ☐ Moskova ☐ da Türkiye ☐ bakışını etkileyen, önemli gelişmeler bakmak lazım. Ankara açısından Rusya, Türkiye ☐ ekonomik ve stratejik çıkarlarına ve izlemeye çalıştığı denge politikasına uygun duruşu olan, güçlü bir ülke. Türkiye son yıllarda enerjiden ticarete ve turizme kadar birçok alanda, Rusya ☐ o diğer birçok ülkeden daha büyük bir işbirliği potansiyeli keşfetmiştir. Türk kamuoyu da artık Ruslara düşman değil, dost olarak bakmaya başlamıştır. Moskova açısından Türkiye, daha bağımsız -hatta tarafsız- hareket eden ve Rusya ile birçok alanda işbirliği yapmak isteyen bir ülke. Türkiye ☐ bölgede (bu arada Kafkasya ☐ oynadığı rol ve özellikle son zamanlarda enerji koridoru olarak giderek değerlenen konumu, Rusların Ankara ☐ daha yakın ilgi duymasına yol açmıştır. Türkiye ile Rusya arasında ilişkiler gelişmeye başladığı zaman, en büyük engelin, geçmişteki savaşların ve gerginlikleri miras bıraktığı ☐ A olduğu söyleniyordu. İlginç olan nokta, bu karşılıklı güvensizliğin geniş ölçüde giderilebilmiş olmasıdır. İlişkilerin bugün böyle bir noktaya gelmesinde ☐ faktör A adeta bir lokomotif işlevini görmüştür. Diğer bir deyişle, ekonomik bağlar (ticaret, yatırımlar, turizm vs.), siyasi ve stratejik ilişkilerin altyapısını oluşturmuştur. Şimdi de enerji alanındaki gelişmeler bu ilişkileri daha enerjik veya dinamik bir hale getirmektedir. Yeni ☐ kartı A DÜN Putin ile Erdoğan arasında imzalanan anlaşmalar, gerçekte enerji projelerinin, iki ülke arasındaki bağları nasıl pekiştirmekte olduğunu ortaya koyuyor. Bu anlaşmaların, iki tarafın da (çetin pazarlıklardan sonra) ☐A ve ☐A anlayışı ile gerçekleştiği söyleniyor. Kuşkusuz pratikte bu dengenin ne kadar kurulmuş olduğunu ve sonuçta kimin daha kazançlı çıkacağını zamanla anlayacağız. Ancak bu anlaşmalar vesilesiyle Türkiye ☐ enerji alanında artık uluslararası bir aktör olduğu açıkça ortaya çıktı. Rusya ile bu alışveriş, Türkiye ☐ ☐ kartı A ☐ küresel çapta oynama fırsatını veriyor. İlk bakışta bazı çelişkiler veya tutarsızlıklar göze çarpmıyor değil. Örneğin Türkiye, Nabucco projesine imza attı ve onun başlıca taraflarından biri oldu. Şimdi Türkiye bu projeye rakip olarak gösterilen Rusya ☐ patronajındaki ☐ Akım A projesine de katkıda bulunmayı taahhüt ediyor. Resmi ağızlar bu iki projenin birbirine alternatif olmadığını ve paralel olarak yürüyebileceğini, dolayısıyla Türkiye ☐ pekâlâ her ikisinin içinde olabileceğini söylüyorlar. Ankara ☐ bu yaklaşımı, enerji stratejisinde ve daha önemlisi dış politikada bir değişikliğin işareti

midir? Bu boyutu yarın ele alacağız.

Kaynak/Source: